

Simon kunta
Ympäristönsuojeluviranomainen
simon.kunta@simo.fi
(sähköisesti)

9.6.2025 Lausuntopyyntö

Lausunto ympäristölupahakemuksesta, Simon kunta, ympäristölupa, aurinkopuiston rakentamisesta syntyvien ylijäämämaiden läjitys, Simo, tilat 3:68, 3:48, 3:44 ja 3:66, kiinteistötunnukset 751-401-3-68 ja 751-401-3-48, 751-401-3-44 ja 751-401-3-66

Simon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on pyytänyt 9.6.2025 Lapin ELY-keskukselta lausuntoa Simon aurinkovoima Ky:n ympäristölupahakemuksesta.

Simon Aurinkovoima Ky hakee ympäristönsuojelulain 527/2014 Liitteen 1 Taulukon 2 kohdan 13 f) mukaista ympäristölupaa maankaatopaikan toiminnalle Simossa kiinteistöillä 751-401-3-68, 751-401-3-48, 751-401-3-44 ja 751-401-3-66.

Maankaatopaikalle on hakemuksessa esitetty sijoitettavaksi maa-aineksia enintään 49 000 t vuodessa (kokonaismäärä 55 800 k-m³) 1-2 vuoden aikana kolmelle (3) erilliselle läjitysalueelle. Alle 50 000 t vuotuiselle jätemäärälle mitoitettun maankaatopaikan ympäristölupa-asian ratkaisee Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta 2 §:n 2 momentin kohdan 12 a) mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Suunniteltava läjitysalue A sijaitsee kiinteistöillä 751-401-3-68 ja 751-401-3-48, läjitysalue B kiinteistöllä 751-401-3-44 ja läjitysalue C kiinteistöllä 751-401-3-66. Läjitysalueet sijaitsevat rakennettavan aurinkopuiston alueella. Läjitysalue A:n koko on noin 1,3 ha. Suunniteltu läjitysmäärä läjitysalueelle A on noin 18 000 k-m³ ja läjityskorkeus olevaan maanpintaan on välillä 0–3,35 m. Läjitysalue B:n koko on noin 0,5 ha. Suunniteltu läjitysmäärä läjitysalueella B on puolestaan noin 4800 k-m³ ja läjityskorkeus olevaan maanpintaan on välillä 0–2,1 m. Läjitysalue C:n koko on noin 1,65 ha. Suunniteltu läjitysmäärä läjitysalueella C on puolestaan luokkaa 33 000 k-m³ ja läjityskorkeus olevaan maanpintaan on välillä 0–3,7 m.

Maankaatopaikan toiminta-ajat ovat maanantaista perjantaihin klo 7-22.

Maankäyttö

Länsi-Lapin maakuntakaava

Kaava- ja karttatarkastelun perusteella läjitysalueet A ja C sijoittuvat Länsi-Lapin maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M4504). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloukseen

18.07.2025

tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

Koko maakuntakaava-aluetta koskevana määräyksenä on muun muassa määrätty:

”Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista”.

”Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun”.

”Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytöllisetoiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa”.

Simojoen yleiskaavan muutos

Kaava- ja karttatarkastelun perusteella läjitysalue B sijoittuu Simojoen yleiskaavan muutoksen alueelle (voimaantulo 28.3.2022), pois lukien valituksen alaiset sekä takaisin valmisteluun palautuneet kiinteistöt. Valituksen kohteena olleiden kiinteistöjen osalta voimaantulo 28.09.2023. Läjitysalue B sijoittuu edellä mainitussa yleiskaavassa osoitetulle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Yleiskaavamääräyksen mukaan merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouden tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

Läjitysalueen B läheisyydessä, noin 200 metrin etäisyydelle on yleiskaavassa osoitettu asuntoalue (A). Kaavamääräyksen mukaan uuden rakennuspaikan pinta-ala tulee olla vähintään 5000 m², jos rakennusta ei liitetä yleiseen viemäriin, muuten vähintään 2500 m². Yhdelle rakennuspaikalle saa rakentaa yhden, yksi- tai kaksiasuntoisen asuinrakennuksen, jonka kerrosala saa olla enintään 350 k-m². Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kaikki jätevedet on johdettava viemäriverkostoon. Muilla alueilla jätevedet on käsiteltävä ympäristönsuojelulain (527/2014), valtioneuvoston asetuksen (209/2011, muutos 343/2015) ja kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti. Rakennuspaikalle saa lisäksi rakentaa sen käyttötarkoitukseen liittyviä talousrakennuksia.

Lisäksi läjitysalueen B läheisyydessä, noin 200 metrin etäisyydelle sijoittuu myös maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (/s). Yleiskaavamääräyksen mukaan kyseessä on Simonkylä ja Simojokivarren kulttuurimaisema. Alueella on rakennusperinteen kannalta arvokkaita tai

18.07.2025

muita kulttuurihistoriallisia tai historiallisia arvoja. Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Alueella tehtävä uudis- ja korjausrakentaminen tulee sopeuttaa olemassa olevaan kyläkuvaan ja rakennusperinteeseen. Museoviranomaiselle tulee varata mahdollisuus antaa lausunto ennen rakennuksia tai niiden ympäristöä merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä.

Lähimmät asuinrakennukset

Läjitysalue B sijoittuu lähimmillään noin 300 metrin etäisyydelle asuinrakennuksista. Läjitysalueen pohjoispuolella, alle 300 metrin etäisyydellä sijaitsee kaksi asuinrakennusta ja yksi vapaa-ajan-asuinrakennus. Läjitysalueesta itään, sijaitsee noin 350–400 metrin etäisyydellä kaksi asuinrakennusta ja yksi vapaa-ajan-asuinrakennus. (Lähde: rakennus- ja huoneistorekisteri 2024)

Muut läheiset maankäyttöhankkeet

Aurinkopuiston eteläosan läheisyyteen on Lapin ELY-keskus antanut 16.6.2025 lausunnon (LAPELY/2204/2025) Simon kunnan tekniselle lautakunnalle liittyen maa-aineslupahakemukseen kiinteistöllä 751–401–3–66.

Yhteenveto

Suunniteltu läjitysalue B ei toiminnaltaan ja sijoitukseltaan vastaa Simojoen yleiskaavan muutoksessa varattuja alueidenkäyttömuotoja. Simon kunnan tulee edetä joko harkitsemalla rakentamislain poikkeamislupaa tai harkita kaavamutosta Simojoen yleiskaavan muutoksesta.

Poikkeamisharkinnassa kunnan tulee huomioida rakentamislainsäädännön (57 §) poikkeamisluvasta säädetty. Lupaharkinnassa keskeisimmäksi harkittavaksi asiaksi nousee todennäköisesti se, aiheuttaako hanke haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle ja/tai johtaako hanke merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Aineisto ei sisällä selvitystä hankkeen maisemavaikutuksista, joten ELY-keskus ei voi ottaa kantaa vaikutuksista yleiskaavan mukaiseen maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen harkittavaksi jää myös se, sovelletaanko rakentamislain 42.1 §:n 8) kohtaa nyt kyseessä olevaan pilaantumattomien maiden läjitykseen. Edellä mainitun lain hallituksen esityksen mukaan pykälän tarkoittama alue on erityistä toimintaa varten rakennettava alue, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle, voisi muun ohella olla alue, jolla varastoidaan väliaikaisesti pilaantumattomia maa-aineksia. Tarkoituksena olisi rakentamislupaa hyödyntämällä helpottaa ja tehostaa kaivettujen maa-ainesten käyttöä luomalla selkeä menettely pilaantumattomien maa-ainesten välivarastoinnille ennen niiden käyttöä. Rakentamislupaa koskevaa menettelyä voitaisiin soveltaa vain sellaiseen maa-ainekseen, jota ei pidetä jätelain 5 §:ssä tarkoitettuna jätteenä. Tällaisen maa-aineksen käsittelyyn ja käyttöön ei siten vaadita ympäristölupaa jätteen ammattimaisena tai

18.07.2025

laitosmaisena käsittelynä. Maa-ainesten jäteluonnetta arvioitaessa huomioon otettavia kriteerejä ovat maa-aineksen haitta-ainepitoisuus, jatkokäytön varmuus ja suunnitelmallisuus sekä se, että maa-aines voidaan jatkokäyttää sellaisenaan ilman muuntamistoimia. Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa selvitettävä kriteerien täyttyminen kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle.

Luonto-olosuhteet

Suunnitelluilta läjitysalueilta ei tunneta luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä, liitteen 5 Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitettuja putkilokasveja, liitteen 6 uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja, eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja (Lajitietokeskuksen viranomaisportaali 11.7.2025).

Jätteen loppusijoittaminen

Kaivetun maa-aineksen jäteluonne voidaan arvioida Ympäristöministeriön muistion (Kaivetut maa-ainekset – jäteluonne ja käsittely, 3.7.2015) mukaisin arviointiperustein. Keskeisiä arviointiperusteita ovat; maa-aineksen sisältämät haitta-ainepitoisuudet, jatkokäytön varmuus ja suunnitelmallisuus, muuntamistoimien tarve sekä maa-aineksen sisältämät muut epäpuhtaudet.

Maankaatopaikalla tarkoitetaan maa-ainesjätteen loppusijoitusaluetta, johon jätettä sijoitetaan pysyvästi ilman hyödyntämistarkoitusta. Ottaen huomioon, että maa-aines ollaan hakemuksen mukaisesti loppusijoittamassa, on maa-ainesta pidettävä jätteenä.

Maankaatopaikkaan, johon sijoitetaan vain pilaantumaton maa-ainesjätettä, ei sovelleta kaatopaikka-asetusta (Vna kaatopaikoista 331/2013 2 §). Maankaatopaikalle voidaan loppusijoittaa vain sen toimintaa koskevassa ympäristöluvassa hyväksyttyjä maa-aineksia.

Jätelain (646/2011) 12 §:ssä säädetään yleisestä selvilläolo- ja tiedonantovelvollisuudesta, jonka mukaan jätteen haltijan on oltava selvillä jätteen alkuperästä, määrästä, lajista, laadusta ja muista jätehuollon järjestämiselle merkityksellisistä jätteen ominaisuuksista sekä jätteen ja jätehuollon ympäristö- ja terveysvaikutuksista ja tarvittaessa annettava näitä koskevat tiedot muille jätehuollon toimijoille.

Jätelain 120 §:n 2 momentin mukaan ympäristöluvanvaraisen jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on esitettävä lupaviranomaiselle suunnitelma jätteen käsittelyn seurannan ja tarkkailun järjestämisestä. Suunnitelmaan on sisällytettävä tarpeelliset tiedot jätehuollon seurannan ja tarkkailun järjestämiseksi. Jos käsiteltävän jätteen laatu tai määrä taikka käsittelyn järjestelyt muuttuvat, toiminnanharjoittajan on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava suunnitelmaa ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle.

18.07.2025

Valtioneuvoston asetuksen jätteistä (978/2021) 41 §:n mukaan jätelain 120 §:n 2 momentissa tarkoitettuun jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaan on sisällytettävä seuraavat tiedot:

- 1) käsiteltäviksi hyväksyttävät jätteet;
- 2) toimet vastaanotettavien jätteiden laadun tarkastamiseksi;
- 3) toimet POP-jätteen tunnistamiseksi;
- 4) käsittelyprosessin kuvaus mukaan lukien selvitys käsittelyyn liittyvistä mahdollisista häiriö-, vaara- ja poikkeuksellisista tilanteista sekä tarkkailun kannalta keskeisistä käsittelyvaiheista;
- 5) toimet päästöjen ja käsittelyssä syntyvien jätteiden tarkkailun järjestämiseksi;
- 6) toiminta häiriö-, vaara- ja poikkeuksellisissa tilanteissa mukaan lukien korjaavat toimet;
- 7) toimet käsittelyssä syntyvien jätteiden laadun selvittämiseksi;
- 8) käsittelyssä syntyvien jätteiden käsittelymenetelmät ja -paikat;
- 9) käsittelystä vastuussa olevat henkilöt ja toimet heidän perehdyttämiseen;
- 10) muut vastaavat seurannan ja tarkkailun järjestämiseksi tarpeelliset seikat.

ELY-keskus toteaa, että lupahakemuksessa ja hakemukseen liitetyissä selvityksissä ei ole ELY-keskuksen näkemyksen mukaan riittäviä tietoja maankaatopaikalle vastaanotettavan maa-ainesjätteen laadusta tai laadun tarkastamisesta taikka mahdollisesti neutralointia tai peittoa edellyttävien happamien sulfaattimaiden käsittelystä, jotta voitaisiin varmistua siitä, ettei toiminta aiheuta terveyshaittaa ja/tai ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Hakemuksessa esitetty silmämääräinen arviointi ja ojavasinäytteistä mahdollisesti läjityksen jälkeen tehtävä arviointi ei ole riittävä tai tarkoituksenmukainen sen arvioimiseksi, onko loppusijoitettava maa-aines hapanta sulfaattimaa-ainesta tai alittavatko maa-aineksen haitallisten aineiden pitoisuudet Valtioneuvoston asetuksen maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007) (ns. PIMA-asetus) mukaiset kynnsarvot. Hakemuksessa ei myöskään tuoda yksiselitteisesti ilmi loppusijoitetaanko toiminnassa maa-aineksia, joiden laatu edellyttää neutralointia tai peittorakenteita happamoittavien päästöjen ehkäisemiseksi.

ELY-keskus toteaa, että hakijan tulisi täydentää hakemusta edellä mainituilta osin tai lupaviranomaisen antaa asiasta riittävät ympäristönsuojelulain 52 ja 62 §:ssä tarkoitetut riittävästi yksilöidyt määräykset sen varmistamiseksi, että ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset edellytykset täyttyvät.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maa-ainesjätteen laadusta tulee varmistua ennen maa-aineksen vastaanottoa maankaatopaikalle. Maa-ainesjäte tulisi ensin riippumattoman tahon toteuttamin tutkimuksin luokitella joko happamaksi sulfaattimaa-ainesjätteeksi tai ns. tavanomaiseksi maa-ainesjätteeksi. Tämän jälkeen tulisi happaman sulfaattimaa-ainesjätteen osalta arvioida jätteen laatu (pH, kokonaisriikki, hapontuottopotentiaali) ja verrata sitä Ympäristöministeriön oppaassa ”Happamien sulfaattimaiden kansallinen opas rakennushankkeisiin - Opas

18.07.2025

happamien sulfaattimaiden huomioimiseen ja vaikutusten hallintaan” (Ympäristöministeriön julkaisuja 2022:3) esitettyihin toimenpiderajoihin. Vertailun perusteella tulisi toiminnassa määritellä maa-ainesjätteen stabiloinnin tarve.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pilaantumattomuus tulisi erikseen osoittaa tutkimuksin niiden maa-ainesten osalta, jotka kaivetaan pilaantuneeksi todetulta tai epäillyltä alueelta tai muulta alueelta, jonka maaperässä voi alueen käyttöhistorian vuoksi olla haitallisia aineita. Arviointi tulisi tehdä myös silloin, kun aistinvaraisesti havaittavat tekijät, kuten maa-aineksen poikkeava haju tai ulkonäkö, aiheuttavat epäilyksen mahdollisesta pilaantuneisuudesta.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan lupaviranomaisen tulisi lupamääräyksiin ottaa kantaa siihen, mitä maa-ainesjätettä maankaatopaikalle ja läjitysalueille A, B ja C voidaan vastaanottaa. Ympäristöluvassa tulisi antaa riittävän täsmälliset määräykset vastaanotettavaksi hyväksyttävistä maa-aineksista maa-ainesjätteiden laadun seurannan ja toiminnan valvonnan helpottamiseksi sekä ympäristön pilaantumisriskin välttämiseksi.

Läjitysalueille B ja C, joihin hakija on esittänyt vastaanotettavaksi vain tavanomaista pilaantumaton maa-ainesjätettä, tulisi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vastaanottaa vain YM oppaan 2022:3 toimenpiderajat alittavaa ja PIMA-asetuksen kynnysarvot tai paikallisen taustapitoisuuden haitta-ainepitoisuudeltaan alittavaa maa-ainesjätettä. Läjitysalueen A osalta lupaviranomaisen tulisi ottaa lupamääräyksiin kantaa siihen, voidaanko alueelle A läjittää stabilointia edellyttäviä happamia sulfaattimaita. Hakemuksesta ei käy yksiselitteisesti ilmi, aiotaanko läjitysalueelle A vastaanottaa YM oppaan 2022:3 toimenpiderajat ylittäviä happamia sulfaattimaita.

Lupaviranomaisen tulisi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ottaa määräyksiin kantaa myös edellytettyihin rakenteisiin ja sallittuihin neutralointiaineisiin läjitysalueella, johon voitaisiin vastaanottaa toimenpiderajat ylittäviä happamia sulfaattimaita. Turvallinen sijoittaminen edellyttää YM oppaan 2022:3 mukaan joko neutralointia tai suojarakenteita sekä usein tarkkailua ja tarkoituksenmukaisuutta osoittavaa suunnittelua.

Hakija on esittänyt, että läjitysalueelle A toteutetaan tarvittaessa YM oppaan 2022:3 periaatekuvan mukainen happamien sulfaattimaiden loppusijoitusalue, mutta hakemuksessa on esitetty myös tästä eriävä poikkileikkaus läjitysalue A:n osalta.

ELY-keskus toteaa, että mikäli läjitysalueelle A on tarkoitus vastaanottaa aktiivisia ja/tai potentiaalisia sulfaattimaita, tulisi läjitysalueelle A toteuttaa neutraloinnin ja/tai peiton kannalta riittävät rakenteet, jotka hakija on esittänyt piirustuksessa 1700.604.

18.07.2025

Jätevakuus

Ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi.

Jätevakuusoppaan (Ympäristöministeriön julkaisuja 2024:20) mukaan ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaisella vakuuden riittävyydellä tarkoitetaan sitä, että vakuuden on katettava ne kustannukset, joita tarvitaan asianmukaisen toiminnan toteuttamisen järjestämiseksi tilanteessa, jossa toiminnanharjoittaja on maksukyvyttömyyden vuoksi kykenemätön niitä suorittamaan tai muuten laiminlyö nämä velvollisuutensa. Vakuuden on oltava riittävä kattamaan myös tiettyjä toimia toiminnan lopettamisen jälkeiseltä ajalta. Lisäksi vakuuden on korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisun KHO:2017:24 mukaisesti katettava myös kustannuksiin liittyvän arvonnalisäveron määrä.

Vakuusmäärää voi pienentää hyödynnettävän jätteen taloudellinen arvo, jos jäte on luonteeltaan sellaista, että sille on olemassa vakiintuneet markkinat. Esimerkiksi polttoaineena käytettävillä jätteillä voinee perustellusti olla sellainen arvo, että se kattaa kyseisen jätejakeen jätehuoltotoimenpiteiden kustannukset (mm. jätteen kuljetus, jätteen vastaanotto, näytteenotto, analysointi ja raportointi, toiminnan vaikutusten seuranta, tarkkailu ja toiminnan lopettamiseen liittyvät toimet) ainakin osittain.

Sellaisten jätejakeiden osalta, joilla ei ole vakiintuneita markkinoita, ja jonka hyödyntämiskelpoisuus on siten epävarmaa, jätteelle ei voi laskea positiivista arvoa. Tällöin vakuuden tulee kattaa jätehuollon kustannukset kokonaisuudessaan. Vakuuden määrän laskennassa suositellaan käytettävään lähtökohtana jätteen luvan mukaista enimmäisvarastointimäärää.

Hakemuksen perusteella on epävarmaa, kuinka suuri osa haettavasta enimmäistäyttötilavuudesta (55 800 k-m³) on tosiasiallisesti happamia sulfaattimaita, joiden käsittelymaksu oletettavasti erii tavanomaisten maa-ainesten käsittelymaksusta. Vastaanottohinnasto käsittelyä vaativille maa-aineksille vaihtelee kymmenistä euroista satoihin euroihin per tonni.

Mikäli läjitysalueen A koko täyttö oletettaisiin happamaksi sulfaattimaaksi ja vastaanottohinta laskettaisiin konservatiivisesti YM:n oppaan liitetaulukon 3 loppusijoitettavan maa- ja kiviaineksen vastaanottohinnalla 20 €/t tulisi yksin läjitysalueen A läjitettyjen massojen (18 000 k-m³, tiheyspaino noin 1,5 t/m³) vastaanottomaksun suuruudeksi 540 000 €.

Pilaantumattomien tavanomaisten maa-ainesten vastaanottomaksut vaihtelevat merkittävästi, mutta lähimmistä vastaanottopaikoista esimerkiksi Oulussa sijaitseva Ruskon jätekeskus perii puhtaista maa-aineskuormista käsittelymaksua 79,04 €/t ja Torniossa sijaitseva Jätekeskus Jäkälä vastaanottaa ns. puhtaat maa-ainekset ilman maksua.

18.07.2025

Jätevakuusoppaan liitetaulukoiden esimerkin perusteella kuljetuskustannusten vaihteluväli maantiekuljetuksessa on noin 0,13 – 0,20 €/km/t.

ELY-keskus toteaa, että hakijan esittämä 3000 € ei ole riittävä vakuus, kun huomioidaan jätteiden vastaanottomaksut sekä kuljetuskustannukset. Hakijan tulisi siis ELY-keskuksen näkemyksen mukaan esittää lupaviranomaiselle uskottava laskelma jätehuollon kustannuksista vakuuden määrittämistä varten. Tarvittaessa lupaviranomaisen tulee määrittää riittävä vakuus.

Vaikutukset maaperään, pinta- ja pohjavesiin ja toiminnan päästöjen tarkkailu

Hakemuksen perusteella maankaatopaikalle toimitettavat maa-ainekset ovat peräisin alueelta, jonka maakerroksissa on havaittu sulfidikerroksen alkamissyvyyden vaihtelevan välillä 0-1 m ja 1-1,5 m (GTK, Happamat sulfaattimaat-karttapalvelu, Kartoituspisteet, 10.7.2025).

Ympäristölupahakemuksen mukaan alueella on tunnistettu mahdollisesti esiintyvän happamia sulfaattimaita. ELY-keskuksen mukaan sulfaattimaiden esiintyminen tulee varmistaa ennen maa-aineksien kaivuuta, jotta viimeistään maa-aineksen läjitysvaiheessa asiaan osataan varautua asianmukaisin käsittelymenetelmin.

Ympäristölupahakemuksessa on todettu, että läjitysalueille vastaanotettavan maa-aineksen laatu ja määrä tarkastetaan silmämääräiset sekä tieto kirjataan ylös. Tarkastelun jälkeen läjityskelpoiseksi todettu maa-aines voidaan tuoda läjitysalueelle. ELY-keskus toteaa, että maa-aineksen haitta-ainepitoisuuksia ei pääsääntöisesti voi todeta silmämääräisesti. ELY-keskuksen mukaan vähintään sellaisten maa-ainesten, jotka eivät muodostu neutraaliselta alueelta, haitta-ainepitoisuudet tulee analysoida etukäteen asianmukaisesti laboratorioissa. ELY-keskuksen mukaan maa-aineksien lajittelun tulee perustua luotettavaan arvioon siitä, että haitta-aineiden pitoisuudet eivät ylitä VNa 214/2007 mukaisia ohjearvotasoja. Silmämääräistä tarkastelua ei voida ELY-keskuksen mukaan pitää luotettavana haitta-aineiden pitoisuutta arvioitaessa. Myöskään sulfaattimaiden osalta pelkästään maa-aineksen tummaan väriin tai rikkivedyn hajuun perustuva tulkinta ei anna riittävän luotettavaa arviota, jonka perusteella voitaisiin ratkaista, onko maa-ainekselle tarve tehdä jatkokäsittelytoimia.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus).

Ympäristölupahakemuksen mukaan päästöjä ei muodostu, koska kaikki muodostuvat vedet ohjataan laskeutusaltaiden kautta ympäröiviin ojiin. Laskeutusaltaiden vesi on esitetty tutkittavaksi tarvittaessa. ELY-keskus toteaa, että hakemus ei sisällä detaljikuvia laskeutusaltaista, joten kiintoaineksen pysymistä alueella ei voi luotettavasti arvioida. Lisäksi ELY-

18.07.2025

keskus toteaa, että maanläjityksen ja maankaatopaikkatoiminnan todelliset ympäristövaikutukset saadaan selville vain ottamalla riittävä määrä vesinäytteitä avovesiaikaisella ajanjaksolla. Päästöjen tarkkailu on erityisen tärkeää läjitystoiminnan ollessa aktiivisimmillaan ja heti sen päätyttyä. Muodostuvien päästöjen arvioiminen silmämääräisesti ei ole mahdollista.

Ympäristölupahakemuksessa ei ole esitetty toteutettavaksi toiminnan päästöjen tarkkailua. Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Tarkkailun toteuttamiseksi luvassa on määrättävä mittausmenetelmistä ja mittausten tiheydestä. Luvassa on myös määrättävä siitä, miten seurannan ja tarkkailun tulokset arvioidaan ja miten tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maankaatopaikan suoto- ja valumavesiä sekä laskeutusaltaista maastoon purettavia vesiä tulisi tarkkailla. Aktiivisena läjitysaikana tarkkailuun on oleellista sisällyttää puskurikyvyn mittaus happamoitumisen ennakointia varten sekä happamien sulfaattimaiden vaikutuksien arviointiin soveltuvat perusparametrit.

ELY-keskus toteaa, että suoto- ja valumavesien pH- ja sähkönjohtavuusmittaukset on tarkoituksenmukaista toteuttaa aktiivisen läjitysjakson aikana kuukausittain. Jokaisen läjitysalueen ympäröyksiin olisi tarkoituksenmukaista sijoittaa vähintään yksi havainnointipiste. Tarkkailu voitaisiin toteuttaa laitoksen oman henkilökunnan toimesta, kunhan henkilökunta olisi riittävästi koulutettu tarkkailun toteuttamiseen. Havaituista poikkeamista tulisi ilmoittaa Simon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viipymättä. Näytteenotoista ja tarkkailutuloksista tulisi pitää kirjaa ja yhteenveto toimittaa valvontaviranomaiselle viimeistään laitoksen ympäristöluvan vuosiyhteenvedossa.

Laskeutusaltaiden vedestä tulisi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan sertifioitujen näytteenottajan sekä akkreditoidun laboratorion toimesta tutkia vähintään kiintoaines ja perusparametrit (alkaliniteetti, hapen kyllästysaste, liukoinen happi, kemiallinen hapenkulutus, kloridi, lämpötila, mangaani, pH, rauta, sameus, sulfaatti, sähkönjohtavuus, väriluku) vähintään 4 kertaa vuodessa aktiivisen läjitysjakson aikana.

Ennalta arvioiden ELY-keskus ei katso pohjaveden tarkkailulle tarvetta. Mikäli toiminnassa tai muun tarkkailun ohessa havaitaan päästöjä, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia pohjaveteen, on asia arvioitava uudestaan.

ELY-keskus katsoo, että tarkkailua tulisi jatkaa myös aktiivisen läjitystoiminnan päätyttyä vähintään viiden vuoden ajan tai kunnes tarkkailutulosten perusteella voidaan todeta, ettei läjityksestä aiheudu happamoitumista aiheuttavia päästöjä. ELY-keskus katsoo, että toiminnan

18.07.2025

päätyttyä tarkkailua voidaan tehdä harvennetulla välillä, esimerkiksi 2-4 kertaa vuodessa, mikäli tarkkailun tuloksissa ei havaita sellaisia seikkoja, joiden vuoksi tarkkailua olisi tarpeen tehdä tiheämmällä aikataululla. Toiminnanharjoittajan tulisi varautua valumavesien käsittelyyn tarvittaessa, mikäli tarkkailun havainnot näin edellyttävät.

Ympäristölupahakemuksessa ei ole tuotu esille, onko hankealueella kartoitettu vieraslajien esiintymistä. ELY-keskus muistuttaa, että poistomaiden läjitysalueilla vieraslajit yleistyvät nopeasti, mikäli poistettavat maa-ainekset sisältävät vieraslajien siemenpankkia. Vieraslajien siemenpankkia siirtyy alueille usein myös ajoneuvojen ja laitteiden renkaiden mukana. Maa-ainesten läjitysalueilla vieraslajeilla on erinomaiset edellytykset päästä helposti leviämään laajasti uusille avoimille maa-ainesalueille. ELY-keskus muistuttaa vieraslajeista aiheutuvien riskien hallintaa koskevan lain määräyksistä (1709/2015). Vieraslajilain nojalla on säädetty, että haitallista vieraslajia ei saa käsitellä siten, että se voi päästä leviämään ympäristöön. Kiinteistön omistajan tai haltijan on huolehdittava toimenpiteistä kiinteistöllä esiintyvän Euroopan unionin luetteloon kuuluvan tai kansallisesti merkityksellisen haitallisen vieraslajin hävittämiseksi tai sen leviämisen rajoittamiseksi. Toimijan on huolehdittava siitä, että hänen tuottamassaan, varastoisassaan tai kuljettamassaan tuotteessa tai aineistossa ei ole Euroopan unionin luetteloon kuuluvia tai kansallisesti merkityksellisiä haitallisia vieraslajeja, jotka tuotteen tai aineiston mukana voivat levitä toimijan hallinnassa olevan alueen ulkopuolelle. ELY-keskuksen mukaan vieraslajiasia tulee ottaa huomioon luvitusprosessissa vähintään antamalla asiaa koskevat määräykset, joiden avulla varmistetaan vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain 4 §:n huolehtimisvelvollisuuden täyttämisestä.

Ympäristölupahakemuksessa on esitetty, että valmiiden läjitysalueiden lopulliset läjityskorkeudet tulevat olemaan läjitysalueille A-C 2,1-3,7 metrin välillä. Ympäristölupahakemuksessa ei ole esitetty miten läjitysalueiden korkeuden saavuttamista tai reuna-alueiden luiskien kaltevuuden muodostumista seurataan. ELY-keskuksen mukaan läjitysalueen korkoa ja reuna-alueiden luiskakaltevuutta tulisi seurata asianmukaisilla GPS-laitteilla (työkoneiden laitteilla ja/tai käsilaitteilla). Alueilla tulisi käyttää lisäksi työnaikaisia korkomerkkejä, jotta suunnittelut läjityskorkeudet tai luiskakaltevuudet eivät ylitä. ELY-keskuksen mukaan asia tulee ottaa huomioon viimeistään ympäristölupapäätöksen määräyksiä annettaessa.

Yhteenveto

ELY-keskus toteaa ympäristölupahakemuksen ja siihen liitettyjen selvitysten perusteella, että luvan myöntämiselle ei ole osalta ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin kohtien 1) - 5) ja 7) mukaisia esteitä, kun asian käsittelyssä huomioidaan lausunnossa edellä mainitut seikat.

ELY-keskus toteaa, että asian käsittelyssä on huomioitava erityisesti riittävästi yksilöityjen lupamääräysten antaminen, jollei hakija vastineessaan esitä lupaviranomaiselle oleellisia lisätietoja yllä lausunnossa läpikäytyihin seikkoihin.

18.07.2025

Asian valmisteluun ovat osallistuneet ylitarkastaja Jari Laulumaa ja hydrogeologi Anne Lindholm Maankäyttö ja ympäristövaikutukset yksiköstä, ylitarkastaja Marjut Kokko ja biologi Jukka Ylikörkkö Luontoympäristöyksiköstä sekä ympäristötarkastaja Kati Anttila Ympäristönsuojeluyksiköstä.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristötarkastaja Sanna-Kaisa Kivilompolo ja ratkaissut ympäristöpäällikkö Juha-Pekka Hämäläinen.

Tämä asiakirja LAPELY/2511/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/2511/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kivilompolo Sanna-Kaisa 18.07.2025 10:30

Ratkaisija Hämäläinen Juha-Pekka 18.07.2025 12:39